

ГОТУЙСЬ

ЖУРНАЛ ПЛАСТОВОГО НОВАЦТВА

Ч. 5 (15)

Травень

1955

У ТРАВНІ

Забілили квітки при долині,
Пишний травень на землю
пришов.

Мати Божа у намітці синій
Білу кужіль пряде на покров.

Задивились малі янголята
Як біжить срібний човник раз-
в-раз,
Як то тче полотно Божа Мати
У весняний, у радісний час.

Край престола стоять янголята,
Подають із веселки нитки
І руками лілейними Мати
На покрові гаптує квітки.

Шие квітку: то жовту, то синю,
То червону, як лицарів кров,
Щоб прийняти усю Україну
Під свій матірній, чистий
покров.

Сестричка Леся

Мати Божа пряде
(Мозаїка із собору св. Софії
у Києві).

казка про Святого

ЮРІЯ

к на хмарі ген високо,
Де не гляне людське око,
Зустрів Юрій змія злого,
Каже змій злий до Святого:
— Ой, чи хочеш ти миритись,
Чи зо мною хочеш битись?
Ой, взяв Юрій меч кований,
В боях важких гартований,
Мов грім загув понад хмари —
Не минути змію кари!
Тоді каже змій лукавий:
Невелика з цього слава
Та за бій на хмарах буде;
Ходім битись поміж люди!

рилетіли у Карпати.
То червоні там питати
Стали хлопця: — Де повстанці,
Що ішли сюди уранці?

Зірку змії прип'яв червону,
Каже: — Зрадь, де їх загони,
А що будеш лиш бажати,
Від нас, хлопче, будеш мати!
Каже Юрій до хлопчини:
— Тих не зрадь, що за Україну
Йдуть у бій святий на ката!
То ж малий мовчав завзято...

аже Юрій: — Що ж, лукавий!?
Чи велику здобув славу?
— А змії мовить: — Понад гори
Полетімо ген за море:
Чи також там вміють діти
Свій далекий край любити?
І чи жертвують все сміло
За святе, велике діло?
Прилетіли вони в місто.
Йде новак в одержі чистій.
Лютій змії лиш оком кинув
І сховався в напис „Кіно“.
Лиш червоні змія очі
Наче лямпочки мигочуть.
Новак станув і гадає:
— Ось на вкладку гроші маю.
Піду, гляну на картини!..
Каже Юрій йому: „Сину,
Чи ж то може таке бути,
Щоб міг сходуни забути?
Не питав новак багато:
До домівки поспішати
Став, щоб лиш на час прибути...
Змії запінився із люті!

проваллях, там глибоко,
Де не гляне людське око,
Зустрів змія Юрій Божий:
— Ніщо тобі не допоможе!

Українські добрі діти
Вміють всі по правді жити!
Чи то в хмарах, чи на світі
Вже тобі не володіти!

порох змії розсипавсь хмурий.
В небеса здійнявся Юрій.

Л. Х.

Новак Борис Бачинський
із Гнізда „Карпатські Звірі”
Філадельфія, Па., ЗДА.

ЩО Я ЗНАЮ ПРО СИМОНА ПЕТЛЮРУ, ЄВГЕНА КОНОВАЛЬЦЯ ТА РОМАНА ШУХЕВИЧА

Симон Петлюра був славний український полководець. Коли побачив, що більшовики хочуть забрати Україну у своє ярмо, він створив армію Української Народної Республіки і боровся з нею проти більшовиків. У 1919 році він став головою Уряду Української Народної Республіки. Петлюра був дуже грізний для більшовиків. Тому його більшовики дуже боялися. Вони слідкували за ним, щоб його знищити.

Коли більшовики зайняли Україну, Симон Петлюра виїхав до Парижу, до Франції, щоб там переконувати уряди чужих держав, що

Симон Петлюра

Євген Коновалець

Тарас Чупринка

Україна мусить бути вільна. Але большевики доручили своєму агенту Шварцбартові вбити його. В Парижі є могила Симона Петлюри.

Симон Петлюра мав доню Лесю. Вона, хоч виростала на чужині, в Парижі, але дуже любила Україну і була пластуною.

*

Євген Коновалець син Галицької Землі. Він вступив був до Українських Січових Стрільців у Галичині, а потім створив у Києві нове українське військо, що називалося Січові Стрільці, щоб боронити Україну перед большевиками. Потім він створив Українську Військову Організацію. Тоді вже війна покінчилася і не можна було битися з ворогом на полі бою. То Військова Організація боролася потайки і полякам важко було її знайти. Але всі Українці знали, що то українське таємне військо карало тих ворогів, які найбільше не любили Українців і кривдили нас.

Большевики слідували за Коновальцем так само, як за Симоном Петлюрою. І його теж забили бомбою на вулиці Роттердаму у Голландії.

*

Правдиве ім'я Тараса Чупринки було: Роман Шухевич. Він змінив був своє ім'я, щоб важче було знайти його большевикам. Він був пластуном і належав до Куреня „Чорноморці“. Разом із ними робив дуже багато прогульок по Карпатах і човнами українськими ріками. Так пізнав добре українську землю і це йому дуже придалося, коли потім боровся у Карпатській Січі проти Мадярів а ще пізніше, коли створив Українську Повстанську Армію. Вона ще й досі бореться проти большевиків, хоч генерала Тараса Чупринку вбили большевики вже 5 років тому.

Тараса Чупринку згадуємо завжди, не лише тому, що був славним вояком, але теж тому, що вмів багато речей: — грав гарно, вчився пильно, був добрим спортсменом, дуже добрим інженером, і все, за що брався, виконував дуже акуратно.

* * *

Кожна країна має своїх великих героїв. І ми, Українці, можемо похвалитися славними героями, а до них належить Симон Петлюра, Євген Коновалець та Тарас Чупринка. Коли будемо працювати для України так, як вони, то виборемо Україну волю.

СПОВНИВ НАКАЗ...

У Львові величезний рух. На площі перед театром поставлено трибуну, обмаєну прапорами. На трибуні стоять представники Українців. Перед трибуною проходять колони за колонами, рівним військовим кроком, вибиваючи об асфальт вулиці. А кругом безліч народу, махає машеруючим руками і закидає їх квітками.

Рух на площі перед казармами. Вояки відбувають вправи — чути виразні слова команди. Нараз із вояцьких грудей виривається пісня:

...Хлопці підемо боротися за славу,
За Україну...

Що це? Чому вояки в одностроях співають нашу пісню?... За Україну?... Але приглянувшись ближче, помічаємо в них на рукавах якись знані значки — на синьому тлі золотий лев — знак галицьких князів, знак Львова! Ах, та це ж ті, що ще недавно проходили вулицями Львова — це стрільці Першої Української Дивізії „Галичина”... хоч і в чужих одностроях, але наші.

...За Україну, за рідні права, за державу. ...
під стукіт чобіт несеться далі пісня.

Червень 1944 року. На дворі гарна погода — це ж літо. А на нашій землі — війна. Нема часу захоплюватись красою природи, зі сходу суне ворог, грізний і жорстокий: большевики.

А стрільці, що ще недавно машерували вулицями Львова їдуть на схід. Під стукіт коліс несеться пісня:

...прийшла хвилинка, час іти до бою,
Мушу сповнити наказ...

Співають усі стрільці, разом із ними і наймолодший, що йому ще сімнадцять не минуло, Богдан Жеплинський, Бодьом його кличуть.

Прийшов наказ здержати большевиків в околиці Бродів. Стріль-

ці завзяттям палають, кожний хоче відплатити большевикам за кривди, нам учинені.

Поїзд зупиняється. Наказ висідати і негайно зайняти становища. На ворога не прийшлося довго ждати. На цьому відтинку большевики почали шалений наступ, щоб доценту знищити наших стрільців. Гармати б'ють безупину, повзуть колони танків і за ними маси большевиків. Але не легко їм, бо напроти себе мають українських стрільців, що ставлять завзятій опір та задають большевикам величезні втрати.

Бодьо заліг біля свого кулемета і стяжку за стяжкою сипле набої по ворогові. Він уже втомлений, але держиться. — Це вам за моїх батьків, що на Сибірі, це вам за всіх інших — думає він, а кулемет таракотить.

Ейї триває кілька днів, — потрібна негайна допомога, але замість неї приходять жахлива вістка: допомоги не буде, бо німецькі частини залишають Українську Дивізію саму. Що робити? Одна дивізія, а проти неї полчища большевиків! Що робити? Самі не встоїмо! — питають себе старшини, підстаршини і стрільці. — Треба і нам відступати.

А большевики, дізнавшись, що Дивізія сама, ще більше посилили наступ.

Стрільці, не зважаючи на втому, рани і втрати, відбиваються, мов леви.

Сотня сотенного Волошина криє відступ. На переді Бодьо зі своїм кулеметом. Він бачить, як большевики падають, поцілені його кулями. На їх місце стають нові, підходять все ближче.

Нараз паде наказ: Сотня, відступати поволі! Але Бодьо мов не чує, — він далі січе по большевиках. . . вони все ближче.

Нараз його кулемет замовк. Ворожа куля поцілила Бодя в самі груди, він паде. Товариш, що лежав побіч, вхопив його на руки та несе назад, до своїх.

Прийшла ніч, бій затих. З гіляк і трави стрільці зробили леговище і поклали на ньому Бодя. Його очі закриті. Нараз він їх відкрив, поглянув на друзів, що стояли біля нього.

— Друзі — промовив тихо — мій кулемет. . . не буде . . . більше стріляти. . . але ви. . . помстіть. . . усіх. . . і. . .

Не докінчив. . .

Хоронили Бодя, нашвидку викопавши яму. . .

— Спи, молодий друже — говорив сотенний — ти совісно сповнив наказ. Прийде хвилина і ми помстимо твоїх батьків і всіх, відплатимо і за твою смерть — це ми тобі прирікаємо!

Вуйко Іван

Із щоденника Христі-новачки

8. травня

Вже від довшого часу приготувлялися ми цілим роєм до „Дня Матері“. Вишивали, плели, оправляли книжки. Одна тільки Зірка приходила мовчки на сходи та не приносила нічого.

— А ти не робиш ніякого дарунку для своєї мами? — спитала я якось Зірку.

— Я вже приготувала!

— А могла б ти показати нам його?

— Мого дарунку не можна показати! Це інший дарунок, як ви маєте!

— Який же він?

— Мій дарунок, це обіцянка, що буде миліша моїй мамі за всяку робітку! — і Зірка почала нам розказувати історію свого найкращого дарунка.

— Я пригадую собі, як одного разу сестричка казала нам, що дарунок для мами не мусить бути ані великий, ані дорогий, але має бути такий, щоб спричинив мамі найбільшу радість у сей день.

— А я чула не раз — продовжувала Зірка, — як Мама з Татом журилися, що я дуже часто гніваюся: на сестру, на брата, на всіх. Чи у школі, чи поїдемо в гості, я зараз посперечаюся та й гніваюся. Я не раз чула, як мама казала: „Коли б вона змінилася, я була б дуже щаслива!“

І ось тепер я постановила змінитися. Я надумала принести Мамі у День Матері той найкращий дарунок-обіцянку, що буду ліпшою. І я їй додержу бо на те я новачка!

Зірка покінчила оповідати, а ми всі ще мовчали і не знали, що

сказати. Нараз ми побачили того дня, що Зірка найкраща новачка поміж „Синичками”. Тоді щойно ми завважили, що нам прислухувалася і сестричка, яка прийшла, бо зараз мали бути сходи. На її лиці малювалася радість.

Сестричка підійшла до Зірки та сказала: „Я радію, що ти вибрала такий дарунок! Це буде добрий приклад до наслідування всім новачкам! Ми „Синички”, подумали, що сестричка добре сказала!

Подала сестричка Ася

ДЕНЬ МАМИ

Богдане! Галю! Сестро! Брате!
Сьогодні Матері є День!
Ходімо їй квітки збирати
І заспіваймо їй пісень.

Вона про нас невпинно дбала,
Коли маленькі ми були.
Кормила нас і зодягала,
Коли вже ми і підросли.

Вона за руку нас держала,
Вела у школу перший раз.
І днем і ніччю доглядала,
Коли лежав хто хворий з нас.

Тому в цей день несімо квіти,
Пісень співаймо всім Мамам.
І Україні шлім привіти —
Вона ж бо матір'ю всім нам.

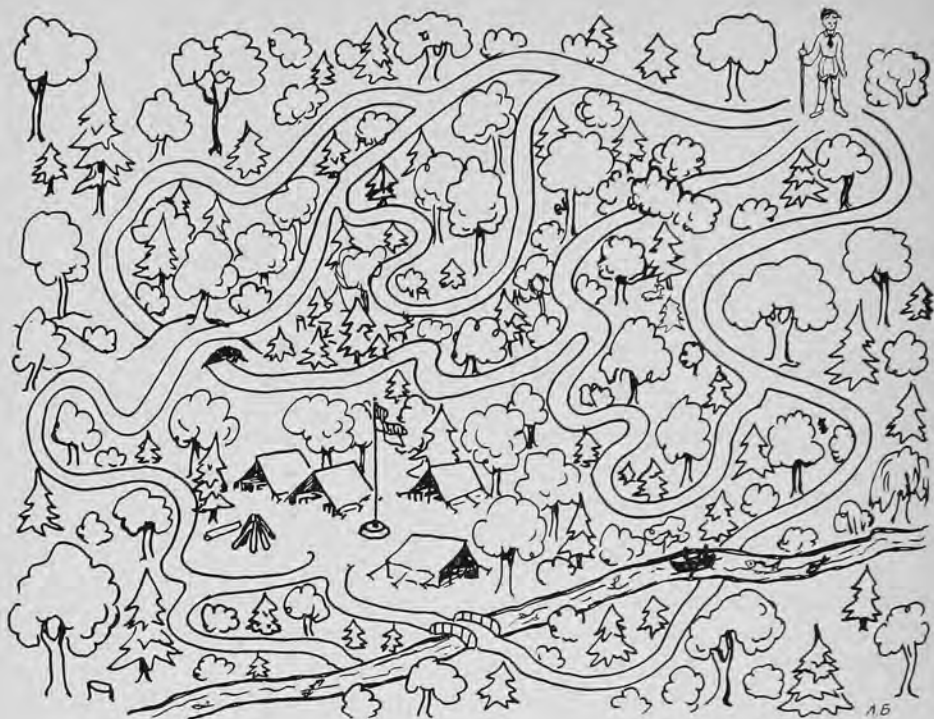
Вуйко Іван

ОЧАЙДУШОК

Пишний травень в Україні,
Ясне сонце світить,
Зелені вся діброва,
Розцвітають квіти.

Ой зійшлося на поляні
Народу багато!
Запросив їх Очайдушок
На Весняне Свято.

Новак Юрко приїхав трохи пізніше на Свято Весни, бо ще мав іспит у школі. Тепер бачить, що до табору Свята Весни провадить лісом багато стежок. Та лиш одна без ніяких перешкод доведе його до цілі. Поможіть же йому, новачки та новаки, знайти добру дорогу, щоб він бува не заблудив у лісі, коли стемніє!

ПЛАСТОВИЙ ТИЖДЕНЬ

Йде Пластовий Тиждень — це ж велике свято! То буде новацтву радости багато!

У неділю зранку просто з церкви йде Гніздо на прогулянку.

В понеділок вечером — хай кожний знає! — вперше цього року вогник запалає.

А в вівторок всьому новацтву на славу „У чужому пір'ї” даємо виставу.

А в середу показ праць новацьких буде: наші зшитки з образками, човни з літаками, платки з вишивками побачать всі люди.

А в четвер щось станеться таксамо: кожний помагати буде дома мамі.

В п'ятницю — листи розішлемо по світі, де лиш проживають українські діти. Хоч на кінці сві-

ту — нехай кожний знає: новак братів своїх та й не забуває.

А в суботу квіти несемо дрібні та й перед ікону Матері Марії. Клянемо рядами, будемо блага-

ти, щоби дала волю Україні Мати.

Так Пластовий Тиждень пройде в нас скоренько, а як ви його провели — напишіть гарненько!

МАЛИЙ АРХЕОЛОГ

— Ольку, ходи хлопче, покажу тобі скарби, що про них я тобі розказувала!

Білі дрібні руки мами поклали на стіл маленьку скриньку, обведену гуцульськими взорами. Слько, хлопчик жвавий і цікавий вже був біля стола і навіть маленький ключик завважив.

— Який маленький ключик! Я відкрию скриньку. Чик, чик і вже буде!

— Уважно, Ольку, не злони! — пригадувала мати.

Малі пальчики нетерпеливились, а серденько так швидко било, що не давало вічка відкрити.

— Ну, вже раз! — зітхнув з полегшею відкриваючи скриньку. В середині щось зазолотіло, щось зачорніло. Поволі виймав усе і викладав рядочком на столі.

— Ось це хрестик. Який він темний, важкий! Чи справді він із княжого Галича!

— Так Ольку, із княжого Галича, з Золотого Току — potwierдила мати.

— Гм, може його носив монах, а може княжий лицар... — догадувався вголос. — Це дуже давно було. Ще нашої бабуні тоді на світі не було. Давно... — і з повагою поставив хрестик.

— Мамо, — радість дзвіночком дзвонила у голосі — а це та прикраса козацької шаблі, що про неї ви розказували! — любувався золотом бляшкою у виді півмісяця. І за бляшкою, малою прикрасою, бачив цілу козацьку закривлену шаблюку, а за нею його очі бачили козака.

— А може цю шаблю мав полковник Богун? — міркував Олег. Мама усміхнулася. В Олега найкращий, найлюбіший був полковник Богун.

— Якже то, ви казали, що тато знайшов? — допитував хлопець.

— Так, Ольку. Тато був археологом. Розкопував одну козацьку могилу і там знайшов багато речей, та тільки ось цю прикрасу і кусочок шаблі залишив собі на пам'ятку — говорила мати, а очі зайшли росинками сліз. Та хлопчик того не бачив.

— Я б пішов з татом розкопувати. Чому ж його нема? Ах, ті німці! — обурювався Олег. — А оце частина шаблі. Поцерблена, але була гостра! Це козацька шабля! Мамо — звернувся до мами — я знайду ще таких скарбів. Я хочу бути археологом.

— Як виростеш, будеш пильно

вчитись, то може й археологом станеш.

Складав у скриньку великий скарб, то знов виймав, щоб ще раз розглянути, аж поки мати не веліла йти на двір до бабуні.

У малому городчику бабуня любувалася сонечком та квітами. Кущик бузку розкрив свої, китички, оксамитні братки задерли свої голівки до сонця, а кілька соняшників, гордість бабуні, таки добре підросли. Як любо мати свої квіти у великому канадійському місті! Задумана бабуня аж тепер завважила Олька. Стояв з великою лопатою і дуже уважно розглядався.

— Що ти знов вигадав, Ольку? — спитала внука.

— Беруся шукати скарбів. Археологом буду, як тато.

— Про мене, копай там у ку-

точку. Та тільки ніяких скарбів тут і не найдеш — додала переконливо.

— А може знайду хрестик і шаблю і стародавні гроші, і багато іншого чого.

— Та того не знайти тобі тут. Тато розкопував в Україні, бо там заховані у землі стародавні речі наших предків.

Та Олег, не зважаючи на те, вже завзято працює. Яма побільшується, хоч земля таки доволі тверда. Олег працює, аж піт з чола капає. Аж „дзень” і знов „дзень”. — Вже щось є! Зараз добуду! — Руки в нього брудні, лице брудне, та радісне. — Чи ж би камінь? — думає Олег. Та таки так і несе до мами і бабуні здоровенну каменюку.

Сміялися всі троє з цієї нахідки. Але таки мати не дозволила залишити камінь у кімнаті, хоч Олько просив.

— Ну, хай — згодився Олег. Поставлю у гаражі, а таки колись таких скарбів із давніх віків шукати буду — рішуче постановив Олег і подався до гаражу, шукати відповідного місця на свою нахідку.

Ле. К.

„НЕ ЗАБУДЬТЕ НАПИСАТИ ДО „ГОТУЙСЬ”, ЯК ВИ ПРОВЕЛИ ПЛАСТОВИЙ ТИЖДЕНЬ!!!”

Віра Селяцька

ЗАКВІТЧАЛАСЬ НИВКА

Заквітчалась наша нивка
В колоски,
Ідуть, біжать вже зі школи
Діточки.

Заквітчалась наша нивка
В ярий квіт,

Біжать діти в гай, над річку,
В вільний світ.

Настав вже для школяриків
Втіхи час,
Поле, річка, гай зелений
Кличуть нас.

З НОВАЦЬКОГО СВІТУ

Ці дві найменші новачки теж були на Святі Весни у Гудсоні, Аргентина.

„У мандри, у мандри, ходім, юні друзі“... співають на прогулянці

Рій „Жайворонки“ — Авгсбург, на таборі 1954 з сестричкою Наталюк Царинник.

Це перший привіт читачам „Готуйсь“ від новачок „Білок“ із Сідней. Австралія!

новачки „Лісові Ягоди“ з Трентону. ЗДА.

РОЗГАДКИ ЗАГАДОК

Із чисел за листопад-грудень 1954 січень, лютий, березень 1955.

Листопад: ХТО ЦЕ?

- 1) Листопад
- 2) Листопад.

ВІДЧИТАЙТЕ ШИФР!

„Не дамо ворогам Української землі“!

РОЗГАДАЙТЕ (хрестиківка зі складів) Чернівці, Неволя, Долина, Маківка, колиба, Наталка.

Склади на місці хрестиків: Червона Калина.

Грудень: На снігових кулях написано: „Вітай нам, зимо“

Однакові пташки білі із чорним кінчиком крильця.

ЗАГАДКИ: Нора, гора, кора, мора, тора.

Що це таке?

Саночки, Сніг

Січень: Загадка-вітраж: Новак та новачка ховзаються на ставку.

РЕБУС:

Раз я взувся в чобітки,
Одягнувся в кожушину,
Сам запрягся в саночки
І поїхав по ялинку.

(Олександр Олесь)

ГЕОГРАФІЧНА ЗАГАДКА:

Київ, Крим, Гудило, Дністер, Карпати. Разом: **КРУТИ**

Лютий: Загадка-образок на букву: М.

Млин, мальви, мисник, миски, мука, мітла, мидниця, мило, морква, миш, молоко, масничка, маківка, маглівниця, макітра, макогін, молоток, мама, масло, мальованка.

ЗАЧАРОВАНИЙ ГОДИННИК:
Ляріса Косач: Лісова Пісня
Березень: Овечок на образку дві: одна в куші, друга на дереві.

ВИШИВКОВА ЗАГАДКА:

- 1) Полтавський гапт із вирізуванням
- 2) Поліський низ
- 3) Гуцульський низ

ХРЕСТИКІВКА: Канів (Буква „К“), „Сон“, Кобза, Козак, Гамалія, Тарас.

Букви на місці хрестиків: „Кобзар“

Добрі розгадки прислали: За червень 1954 — Наталка Ковальчук із Філадельфії. За лютий: новачки: Роксоляна Боба, Ірочка Навроцька, Леся Соколишин, з Нью Йорку.

Протягом останніх місяців прислали найкращі загадки Влодзя та Іруся Гнатюк із Савт Бенд, Індіана, Америка та Христя Барагура з Нью Йорку. Вони дістали в нагороду книжку із казками: „Вітрового батька торба“ та „Намистечко“, збірку віршів Ніни Мудрик. Ждемо, що більше новачат розгадуватиме загадки та присилатиме розгадки до „Готуйсь“. Хто пришле найкращі розв'язки за місяці: квітень, травень, червень — дістане знов книжечку! Ану новачата-попробуйте!

СКЛАДАЙТЕ НА ПРЕСОВИЙ ФОНД „ГОТУЙСЬ“!

Новак

Юрик

з -ами зранку

собі на прогулянку.

"ідуть," -и,

"-і,

Кризи -и на переді.

Ідуть, -ють всі щасливі,

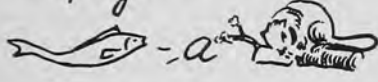
Кризь -ди,

-і і

ниби -и.

-ра там питає:

-Хто це наш -ок питає?

-ок питає

-и:

-Хто це іде із -цями?

Томонить -з -ою:

-Хто це іде ще й в -ою?

Каже : - Дивні речі!

В них -ки на плечах!

Каже -а всім -ам:

-Це українські -чата.

КАРПАТСЬКІ ЗВІРІ

Гніздо Новаків „Карпатські Звірі“ у Філадельфії має таку свою пісеньку:

Агов, карпатські звірі,
Брунатні, чорні, сірі,
У гості йдїть до нас!
Навкруг весна весела
Прийшла в міста і села.
Який прекрасний час!

Агов, зайці й куніці,
Ведмеді і лисиці,
Заходьте в наш танок!
Ми пісню заспїваєм,
Карпати пригадаєм,
Заходьте-скік, скак, скок!

ВІДГАДАЙТЕ

Новачки „Гризикнижки“ знайшли такого зашифрованого листа на тереновому змагу під час Пластового Тижня:

Кни сить ги но мор ви
ська ли гли пер би ні
на Див Хто, сить в до
них мав пір ду не тру
аж хоч до Той дна

„Гризикнижки“ його скоренько відчитали, та ще й відгадали, хто написав віршика, що схований у цьому шифрі. А чи ви теж це зумієте? Не забудьте — „Готуйсь“ где Вашої розв'язки!

Чи знаєте, як справді називається той пан, що його візитівку тут бачимо? Спробуйте лиш попереставляти букви, а скоро відгадаєте. Воно й не важко, коли

ІРКО НАВФАН

знатимете, що у місяці травні ми згадуємо день його смерти. А не забудьте прислати розгадку до „Готуйсь“.

„НОТУJS“ — Magazin
for Ukrainian Children

Published by „Molode Zytтя“, Inc.
New York, N. Y.

Видає „Молоде Життя“, зареєстрована
корпорація у ЗДА

Редагує Колегія під проводом ст. п.
Лесі Храпливої
388 E. 10th St., Apt. 4 R. E.
NEW YORK 9, N. Y. USA

Загальна Редакція й Адміністрація п. сен.
Богдан Кравців
2011 Mt. Vernon St.
PHILADELPHIA 30, Pa. USA

Ціна 0.20 дол. Річна передплата (за
10 чисел. крім вакацій) 2.— дол.

Друкарня „Дніпро“, 77 1ст Ст. Маркс Пл.,
Нью Йорк.